

euros

as a cine

en la factu

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

euros

as a cine

en la factu

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

euros

as a cine

en la factu

de cobrara

Las 'app'

iberia

de cobrara

Las 'app'

iberia

de cobrara

Las 'app'

iberia

การพัฒนาระบบสื่อมวลชน

การพัฒนาระบบสื่อมวลชน

euros

as a cine

en la factu

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

de cobrara

Las 'app'

iberia

co me

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
1	คำนำ	
2	บทสรุปผู้บริหาร	1
3	บทที่ 1 ที่มา สภาพปัญหา	
	1.1 สถานการณ์สื่อสารมวลชนในภาพรวม	5
	1.2 สภาพปัญหาสื่อกับการเมือง	9
	1.3 สภาพปัญหาสื่อสิ่งพิมพ์	10
	1.4 สภาพปัญหาสื่อโทรทัศน์	17
	1.5 สภาพปัญหาสื่อวิทยุ	21
	1.6 สภาพปัญหาสื่อสังคมออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	23
	1.7 สภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายด้านสื่อสารมวลชน	28
4	บทที่ 2 ข้อเสนอแนวคิดจากมุมมองทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสื่อต่างๆ	
	2.1 ข้อเสนอแนวคิดของสื่อสิ่งพิมพ์	32
	2.2 ข้อเสนอของสื่อวิทยุชุมชน	41
	2.3 ข้อเสนอของสื่อออนไลน์	41
	2.4 กรอบแนวคิดร่วมของคณะทำงานเพื่อการปฏิรูป กระทรวงกลาโหม	53
5	บทที่ 3 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาด้านสื่อสารมวลชน	54

คำนำ

วันที่ 22 พฤษภาคม 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ประกาศเจตนารมณ์ในวาระการปฏิรูปประเทศจำนวน 11 ด้าน หนึ่งในวาระการปฏิรูปประเทศคือการปฏิรูปงานด้านสื่อสารมวลชน หรือ ปฏิรูปสื่อ เนื่องจากตระหนักว่าในช่วงที่ผ่านมาสื่อมวลชนได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญทางการเมืองและมีแนวโน้มจะเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาความขัดแย้งและแตกแยกทางสังคม ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของสื่อสมัยใหม่ ทำให้กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในเวลาต่อมา

ในโอกาสที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการติดตามการเผยแพร่ข่าวสารต่อสาธารณะ ในคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือ คตช.คสช. ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2557 จนถึงปัจจุบัน (31 มกราคม 2559) ได้รับมอบหมายให้จัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนางานด้านสื่อสารมวลชน เพื่อเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือ สปช. และ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป หรือ สปท. ซึ่งข้อเสนอที่จัดทำขึ้นนี้ ได้ถูกนำไปบรรจุไว้ในแนวคิดของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป หรือ สปท. ในเวลาต่อมา โดยถูกบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของ ร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.)การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพ เกี่ยวกับการจัดตั้งสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติ ซึ่งร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของ สปท. อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าขณะนี้ไม่มีหลายองค์กร โดยเฉพาะสภาวิชาชีพสื่อมวลชนต่างๆ ได้ยื่นหนังสือเพื่อคัดค้านเรื่องการจัดตั้งสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติ แต่ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลทางวิชาการและนำมาบรรจุไว้ในเอกสารงานทางวิชาการ เพื่อชี้ให้เห็นว่าการศึกษาข้อมูลก่อนจะจัดทำข้อเสนอการจัดตั้งสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติ เป็นข้อเสนอที่มุ่งให้เกิดการปฏิรูปสื่ออย่างจริงจังเพียงใด โดยเฉพาะปัญหาของสื่อในยุคสังคมไร้พรมแดน

นอกจากนี้ในข้อเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาสื่อสารมวลชน ได้เพิ่มเติมข้อเสนออื่นๆที่เป็นช่องว่างจากการดำเนินงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในช่วงที่ผ่านมา เช่น หน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมและกำกับเนื้อหาของสื่อ หรือ กบว. ที่หายไปตั้งแต่ปี 2535 ปัญหาการสร้างเครือข่ายวิทยุชุมชน สิทธิและเสรีภาพสื่อท้องถิ่น การควบรวมกิจการสื่อสารมวลชน เป็นต้น

ดิฉันจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อเสนอแนวคิดการพัฒนางานด้านสื่อสารมวลชน ซึ่งนำมาบรรจุไว้ในเอกสารทางวิชาการนี้สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปอย่างไร และสามารถทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงที่มาและแนวคิดต่อการปฏิรูปสื่อ

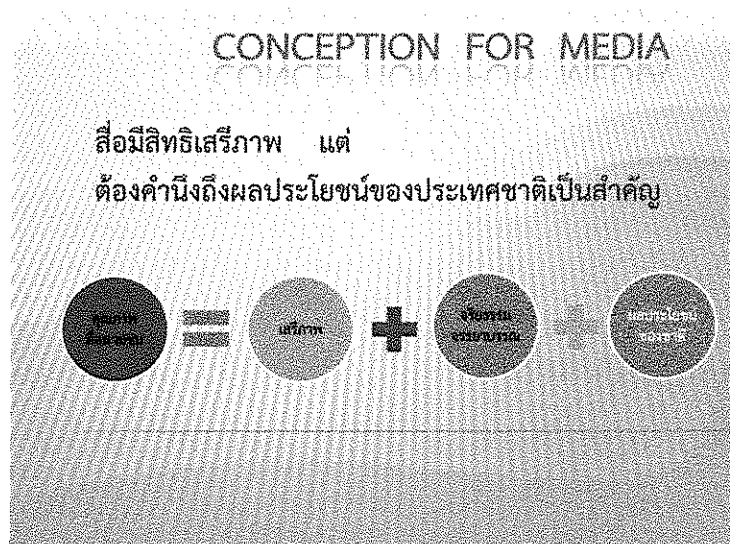
นางสาวรัฐญา เกตุแก้ว

4 มกราคม 2560

บทสรุปของผู้บริหาร

เนื้อหา

แนวคิดเรื่องการพัฒนาสื่อสารมวลชน ดำเนินการมาหลายยุคหลายสมัย ที่สำคัญและเห็นเป็นรูปธรรม คือเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ปี 2535 มองว่า สื่อบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร จึงมีการเรียกร้องให้สื่อมีอิสระ หลังจากนั้นได้มีการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อการพัฒนาสื่อเรื่อยมา จนกระทั่งปี 2550 มีการจัดทำรัฐธรรมนูญและกฎหมายลูกจัดตั้ง กสทช.เรียบร้อย ทำให้ กสทช.สามารถจัดระเบียบสื่อต่างๆได้ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ สื่อมีเสรีภาพและความรับผิดชอบต่องานอย่างไร สื่อเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมจริงหรือ ทำไมจึงเกิดสื่อการเมืองที่สร้างความเกลียดชังทางสังคม Hate Speech ประกอบกับการเติบโตของสื่อใหม่ และปัญหาช่องว่างทางกฎหมายในการกำกับดูแลสื่อและผู้บริโภคสื่อโดยตรงยังไม่มี คณะกรรมการติดตามการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะจึงเสนอแนวคิดดังนี้

แนวคิด

ที่ผ่านมาจะมีมุมมองที่แตกต่างกัน สื่อมองว่าการทำหน้าที่สื่อในระบอบประชาธิปไตย สื่อควรทำหน้าที่อย่างเสรีภาพ เพื่อตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ในขณะที่ฝ่ายความมั่นคงมองว่าการทำหน้าที่สื่อบางครั้งกระทบต่อความมั่นคง ดังนั้นแนวคิดที่เสนอจึงควรเป็นแนวทางที่ทั้งสองฝ่ายพบกันครึ่งทางคือ การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนควรประกอบด้วยเสรีภาพ ควบคู่ไปกับจรรยาบรรณ จริยธรรม และ ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ โดยต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งรัฐเป็นสำคัญด้วย ซึ่งจากสมการดังกล่าวจึงนำไปสู่ข้อเสนอว่า ควรจะมีการพัฒนาปรับปรุงสื่อในแนวทางใด และใครจะมีการกำกับดูแลสื่อในลักษณะใด ซึ่งจะประกอบไปด้วยแนวทางหลักๆ 3 แนวทาง คือ

MODEL

Model ๑ สื่อควบคุมตนเอง

Model ๒ ควบคุมโดยกฎหมาย

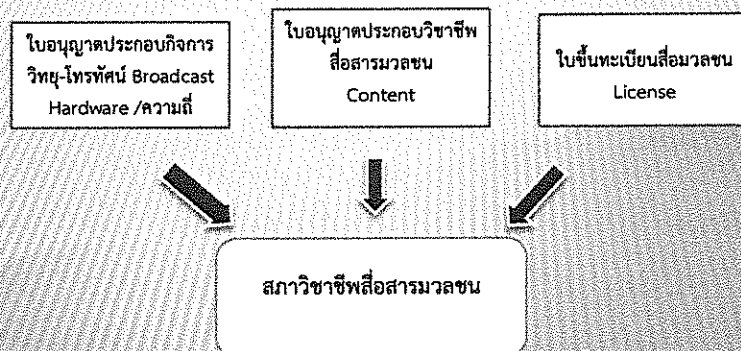
Model ๓ กึ่งควบคุมตนเองและ
บังคับใช้กฎหมาย

Model 1 สื่อควบคุมตนเอง กรณีนี้มีจุดอ่อนค่อนข้างมากดังเช่นที่สภากาหนดังหนังสือพิมพ์และสมาคมต่างๆดำเนินการในปัจจุบัน คือ สื่อไม่สามารถควบคุมตนเองได้ สื่อมีต้นทุนที่แตกต่างกัน มิได้มีการคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากสื่ออย่างจริงจัง และยังแยกกันไม่ได้มีการดูแลทั้งระบบ

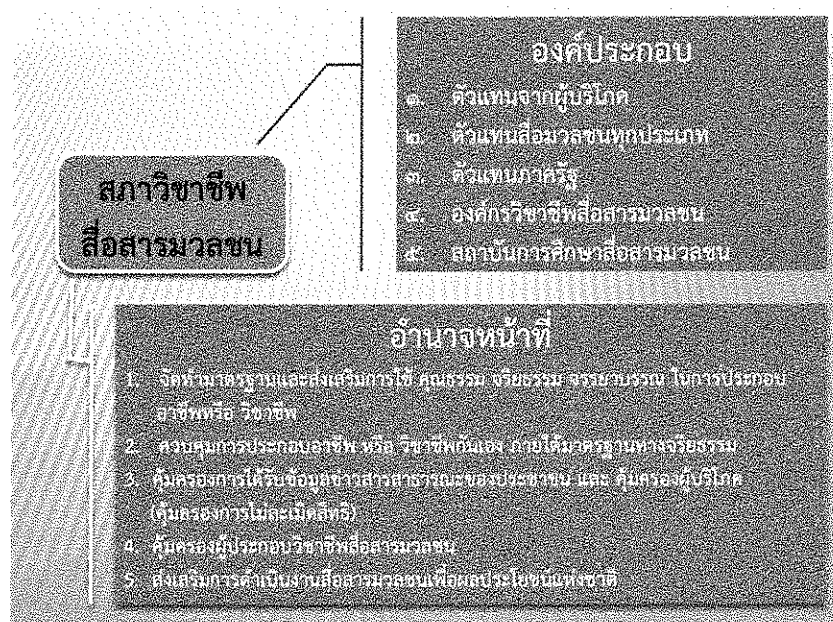
Model 2 ควบคุมโดยกฎหมาย เป็นแนวทางที่ขัดต่อการทำหน้าที่สื่ออย่างสิ้นเชิง

Model 3 กึ่งควบคุมตนเองและบังคับใช้กฎหมาย เป็นแนวทางที่เหมาะสมตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพ อย่างเต็มที่แต่ขณะเดียวกันจะมีการบังคับใช้กฎหมายเท่าที่จำเป็น นอกจากนี้กฎหมายยังครอบคลุมถึงการคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกสื่อละเมิดสิทธิเสรีภาพ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายรองรับโดยตรง

ข้อเสนอ MODEL 3

คณะกรรมการติดตามการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ จึงเสนอ Model ที่ 3 ให้มีสภาวิชาชีพสื่อขึ้นมาทำหน้าที่กำกับดูแลสื่อเอง โดยสภาวิชาชีพสื่อมีกฎหมายรองรับและให้อำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย ดำเนินการในลักษณะคล้ายสภาวิชาชีพสถาปนิก แพทย์ วิศวกร โดยถือว่างานด้านสื่อสารมวลชน สื่อเป็นวิชาชีพหนึ่งที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการและประกอบอาชีพ นอกจากทำหน้าที่ด้านสื่อแล้ว สภาแห่งนี้ยังทำหน้าที่ในการคุ้มครองประชาชนที่อาจถูกสื่อละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองการทำหน้าที่สื่อมิให้มีการแทรกแซง โดยเน้นการควบคุมที่จริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ

องค์ประกอบสภาวิชาชีพสื่อมวลชน ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการประกอบด้วยตัวแทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ

1. ตัวแทนจากผู้บริหาร
2. ตัวแทนสื่อมวลชนทุกประเภท
3. ตัวแทนภาครัฐ
4. องค์การวิชาชีพสื่อสารมวลชน
5. สถาบันการศึกษาสื่อสารมวลชน

ทั้งนี้การกำหนดจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

อำนาจหน้าที่ คือ

1. จัดทำมาตรฐานและส่งเสริมการใช้ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ ในการประกอบอาชีพหรือ วิชาชีพ
๒. ควบคุมการประกอบอาชีพ หรือ วิชาชีพกันเอง ภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม

๓. คุ่มครองการได้รับข้อมูลข่าวสารสาธารณะของประชาชน และ คุ่มครอง
ผู้บริโภค(คุ่มครองการไม่ละเมิดสิทธิ)
๔. คุ่มครองผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชน
๕. ส่งเสริมการดำเนินงานสื่อสารมวลชนเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ